

การสร้าง-สั่งสม-และจัดส่งผลงาน เพื่อขอเลื่อนระดับ

ชัยพจน์ รั้งงาม *

คงต้องยอมรับกันกระมังว่า ครูทุกคน ล้วนแล้วแต่ทำหน้าที่สอน แต่ถึงคราวจะรวบรวมผลงานส่งเพื่อขอเลื่อนระดับนั้น บางคน แทบไม่มีส่ง เราเคยคิดทบทวนบ้างหรือไม่ว่า ปัญหาอยู่ตรงไหน จะคลี่คลายปัญหานั้นได้อย่างไร ถ้ายังไม่คิดหาทางแก้ไขแล้วอะไรจะตามมาตอบได้อย่างเป็นรูปธรรมทันทีตามคำถามหลังสุด คือ เงินเดือนเราจะล้ำหลังตามไม่ทันเพื่อน รายละเอียดท่านลองไปวิเคราะห์ขั้นวิงของเงินเดือนในแต่ละระดับดูเองกันแล้วกัน

จากประสบการณ์เเทศของผู้เขียน ก็พอจะประมวลปัญหาของครูในการทำผลงานเพื่อขอเลื่อนระดับ เพราะว่า ครูส่วนใหญ่ ยังไม่รู้จะเริ่มต้นอย่างไร กล่าวคือ ในผลงานที่จะรวบรวมส่ง ก.ค. 2 ส่วน รายงานความเชี่ยวชาญ (70%) กับผลงานทางวิชาการ (30%) จะเริ่มทำส่วนไหนก่อน และในแต่ละส่วนจะเริ่มดำเนินการอย่างไร

อันที่จริงการเสนอผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนระดับของครูถ้ามองอย่างนักพัฒนา และเป็นงานประจำ เราเพียงเริ่มต้นแต่จัดระบบการสร้าง (งาน) สั่งสม (ข้อมูล) ไว้แล้วเขียนรายงานตามกรอบที่ ก.ค. กำหนดก็เสร็จกัน เราทำงานมานาน ประสบการณ์ในการสอนย่อมมากขึ้น การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนนักเรียนในชั้นเรียนก็ควรจะมีให้สอดคล้องกัน ระหว่างชีวิตกับความรู้นักเรียน

การสร้าง-สั่งสม และจัดทำผลงานเพื่อขอเลื่อนระดับ ได้มีคนเขียนไว้มากมาย มาก่อนในฉบับนี้ใคร่ขอเสนอในรูปแบบการเขียนในอีกมุมมองหนึ่งในภาพรวมกว้าง ๆ เมื่อเข้าใจชัดเจนตรงกันแล้วก็จะขยายในรายละเอียดต่อไป

ลองพิจารณา กล้อง 2 กล้อง ที่ครูได้สร้าง และสั่งสมขึ้น เพื่อเสนอให้ ก.ค. พิจารณาเงินเดือนระดับ

* ฝ่ายแผนงานวิจัยประเมินผล หน่วยงานนิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2 ยะลา

กล่องที่ 1 รายงานความเป็นผู้เชี่ยวชาญ + กล่องที่ 2 ผลงานทางวิชาการ

Routine = R			Extra = E	Report = R	+	Innovation	Res.report	
1	2	3	8.1					
			8.2					
			8.3					

← กล่องที่ 1 →

← กล่องที่ 2 →

กล่องที่ 1

ที่มีความสำคัญและมีการประเมินได้ด้วยการรายงานว่าคุณครูเป็นผู้เชี่ยวชาญ หรือชำนาญพิเศษ เหมาะสมจะได้เลื่อนระดับ นั้น ได้งานประจำอะไรบ้าง (R = ROUTINE) ในส่วนนี้การเขียนรายงานจะตรงกับการปฏิบัติ 3 รายการ

ส่วนที่ 1 ได้แก่ งานการสอน งานบริการทางการศึกษา งานอบรมปกครองดูแลงานกิจกรรมนักเรียน งานศึกษาค้นคว้าและพัฒนาตนเองเพื่องานในหน้าที่ การรักษาวินัยและประพฤติตนหรือจรรยาบรรณของคุณครู ผู้ปกครอง ผลงานดีเด่น งานบริการชุมชน การร่วมมือกับผู้บริหารและงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย รวม 10 - 11 รายการ 3 ปี ย้อนหลัง

รวมคะแนนทั้งด้านปริมาณและคุณภาพแล้วเป็น 1,000 คะแนน ในส่วนนี้ผู้บังคับบัญชา ขึ้นต้นให้คะแนน ถ้ารวมคะแนนไม่ถึงร้อยละ 70 ของคะแนน คือ 700 ก็ไม่ต้องไปส่งให้เมื่ออยู่ถ้าเป็นภาษามวยก็เรียกว่า แพ้ตั้งแต่ยังไม่ชก

ส่วนที่ 2 ที่มีความสำคัญมาก จะเรียกหัวใจของเรื่อง (หรือจะเรียกปอดก็ตามใจเถอะ) เพราะว่าคนอ่านจาก ก.ค. จะให้คะแนนตัดสินว่าเราควรจะได้เลื่อนเป็นผู้เชี่ยวชาญจริงหรือไม่มีงานอะไรพิเศษ (E = EXTRA) นอกเหนือจากคนธรรมดาหรือเปล่า การเขียนรายงานจะตรงกับข้อ 8 ผลงานเป็นที่ปรากฏต่อนักเรียน ครู ตลอดจนประชาชนอย่างไรเคยเป็นผู้ถ่ายทอดวิทยายุทธไม่ว่าจะเขียน พูด ให้กับใครที่ไหนบ้าง ในส่วนนี้คะแนนจะมาก ถึง 70 คะแนน การเขียนรายงานจึงต้องกระชับ รัดกุม น่าเชื่อถือ ลีลา รูปแบบการเขียนรายงานมีหลายแบบ (ไว้ค่อยลงลึกในรายละเอียดต่อไป) อย่างไรก็ตามขอแยกแยะส่วนที่ให้คะแนนให้เด่นชัดดังนี้

ข้อ 8.1 ไม่มีคะแนนเพราะเพียงบอกว่า ชำนาญในการสอนวิชาอะไร

ข้อ 8.2 มีคะแนน 30 จึงต้องเขียนรายงานให้ดี ขยายความข้อ 8.1 ที่จะต้องบอกว่าเรามีความชำนาญในการสอนนั้น เมื่อคนอ่านอ่านไปแล้วเห็นภาพลักษณะและคล้อยตามอาจเริ่มตั้งแต่บอกประสบการณ์ในการสอน การได้รับรางวัลอะไรมาบ้าง เขียนไปบรรยายไปอ้างอิงให้ดูหลักฐานประกอบไปด้วย เขียนแค่นี้ยังไม่พอ เพราะไม่คุ้มกับคะแนน 30 เขียนไม่เพียงแต่พูดเรื่องส่วนตัวจนเพลิน ควรเขียนให้เข้าหลักวิชาบ้าง การสอนของเราที่ว่ามีขึ้นทำอย่างไร มีการวางแผนการสอนอย่างไร เตรียมการสอนอย่างไร สอนวิธีใดบ้าง มีกระบวนการทำอะไร เล่ามาให้เด่นชัด มีสื่อประกอบอะไรบ้าง และลงท้ายได้สรุปประเมินผลการสอนหรือไม่อย่างไร

ข้อ 8.3 มีคะแนน 30 คะแนน มากพอ ๆ กับข้อ 8.2 ข้อนี้แสดงผลจากการทำงานของคุณครูปรากฏต่อนักเรียน ครู หรือผู้ปกครองอย่างไร ถ้าจะเขียนให้ละเอียดและครอบคลุมก็น่าจะแจ่มแจ้งออกไป เช่น ที่บอกว่าผลที่ปรากฏต่อนักเรียนเป็นอย่างไร ในด้านผลสัมฤทธิ์วิชาการ - ด้านคุณลักษณะที่ดี ยิ่งนักเรียนได้รับรางวัลและทำประโยชน์ต่อไปอีก ก็ยิ่งมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น

ทำนองเดียวกัน ผลที่ปรากฏต่อครูอันเนื่องมาจากความเชี่ยวชาญในการสอนของเรา จนได้รับการแต่งตั้งหรือเลือกตั้ง ก็แล้วแต่เป็นอะไรต่อมีอะไรมากมาย ผู้ปกครองหรือประชาชนได้มาปรึกษาหารืออยู่เสมอ มีความเลื่อมใสศรัทธาและเป็นที่ยอมรับของประชาชน โดยส่วนรวม เช่น ได้รับเชิญเป็นกรรมการแข่งขันประกวดนกเขา เป็นกรรมการตัดสินฟุตบอลเป็นกรรมการพัฒนาตำบล เป็นต้น

ข้อ 8.4 มีคะแนน 10 แม้คะแนนจะน้อยกว่า 2 ข้อแรก แต่ก็ไม่น่าจะไม่รายงานให้ดี ข้อนี้แสดงผลงานในจำนวนวิทยากรผู้ชำนาญการ เพื่อนครูฟังแล้วอาจจะท้าว เพราะทั้งปีไม่เคยมีใครเชิญไปเป็นผู้บรรยายเลย แล้วจะเขียนให้ได้คะแนนมาก ๆ อย่างไร ความจริงการเป็นวิทยากรนั้นมีหลายรูปแบบที่พอจะบรรยายได้ ไม่จำเป็นต้องได้รับเชิญให้ไปพูดกับคนฟังกลุ่มใหญ่ ๆ การไปร่วมปฏิบัติการ ร่วมประชุมสัมมนา หรือแม้แต่การประชุมในหมวดเพื่อการนิเทศภายใน ก็เปิดโอกาสให้ครูเราได้พูดแสดงความคิดเห็นอยู่แล้ว ไม่มีจริง ก็ลองผลักดันเชิญระหว่างโรงเรียนก็ยังได้

ส่วนที่ 3 คือ การสรุปย่อรายงาน (R = REPORT) จากผลงานทางวิทยากรที่ส่งเป็นเอกเทศ เราก็เขียนสรุปแล้วมาเขียนรวมในข้อ 9 ในส่วนนี้ไม่มีคะแนน เพราะคะแนนจะใช้ในการตรวจสอบในกล่องที่ 2 ดังนั้นส่วนนี้จะเรียกว่า หมกเม็ด ผลงานวิชาการก็ไม่น่าผิด (แต่หมกเม็ดมักใช้ในความหมายเชิงลบมากกว่า)

กล่องที่ 2

ผลงานทางวิชาการ เคยคุยกับท่านผู้รู้และท่านผู้เฒ่าเป็นกรรมการตรวจสอบผลงานของ ก.ค. ด้วย ท่านพูดให้ฟังว่า ส่วนนี้มีความสำคัญมาก แม้ว่าจะคะแนนน้อยเมื่อเทียบส่วนกับกล่องที่ 1 เพราะคือ เป็นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และให้ประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอน เรียกว่า เป็นนวัตกรรม (I = INNOVATION) ซึ่งครูสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม และสามารถแก้ปัญหาให้นักเรียนในเชิงวิชาการ ในส่วนที่ครูคิดและพัฒนาขึ้นนั้น คงต้องทุ่มเวลาในการคิด ใช้ ปรับปรุง จนเชื่อได้ว่าเป็นนวัตกรรมที่ดีมีประโยชน์แน่นอน เด็กพัฒนาขึ้นไม่ใช่เกิดจากตัวแปรอื่นหรือปัจจัยตัวอื่นส่งผลมากนัก แต่เกิดจากการตั้งใจของครูที่หมกเม็ดค้น ค้นการอย่างเป็นระบบตามขั้นตอน ดังนั้นในส่วนที่ 2 จึงควรประกอบด้วย 2 ส่วนสำคัญ คือ

ส่วนที่ 1 นวัตกรรมที่ครูคิดขึ้นเป็นผลงาน อาจจะเป็นแผนการสอนแบบพิสดาร สื่อที่ใช้ประกอบการสอน หรือสิ่งประดิษฐ์ทางเทคโนโลยี เป็นต้น

ส่วนที่ 2 รายงานผลการใช้ส่วนที่ 1 (Research Report) เป็นบทพิสูจน์ว่านวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นนั้นได้นำไปใช้จริง เกิดประสิทธิผล มีประสิทธิภาพจริง ๆ รูปแบบการรายงานที่ดีควรเขียนให้คลุม เริ่มตั้งแต่ บทที่ 1 ว่าปัญหาหาอยู่ที่ไหน มีความจำเป็นอะไรต้องพัฒนานวัตกรรมขึ้นมา วัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่ได้รับมีอะไร บทที่ 2 ก่อนที่จะ

ตัดสินใจคิดนวัตกรรมนั้นมาได้ไปศึกษางานต่าง ๆ มาแล้ว ไม่ว่าจะจากตำรา บทความ งานวิจัย แม้กระทั่งการปรึกษากับผู้ชำนาญในเรื่องนั้น ๆ การคิดทำของเราไม่ได้เลื่อนลอย เพื่อมันแต่อย่างใด บทที่ 3 เล่าให้ฟังถึงขั้นการดำเนินการผลิต พัฒนานวัตกรรม อย่างเป็นระบบ มีการทดสอบ ทดลอง ปรับปรุง อยู่ตลอดเวลา จนเชื่อได้ว่านำไปใช้ได้ (ถ้าเป็นยา ก็เอาไปให้คนไข้กินแล้วรับรองว่าหายจากโรคแน่นอน) บทที่ 4 หลักฐานความสำเร็จ สามารถชี้ให้เห็นความแตกต่างชัดเจน นักเรียนสามารถน้อยลง บรรยายในการเรียนดีขึ้น เด็กสนุก ครูก็อารมณ์ดี นักเรียนขาดเรียนน้อย สถิติดีดี 0 ติด ร มีปัญหาแทบหมดไป บทที่ 5 คือ สรุปให้ใครต่อใครที่มีเวลาน้อยได้อ่านว่า เราทำอะไร มาได้อะไร และที่บางอย่างทำไม่ได้ตามที่คิดเพราะอะไร มาถืออภิปรายให้ฟัง พร้อมทั้งจะเสนอแนะว่า ถ้าจะทำให้ดีควรทำอะไรเพิ่มเติมกล่าวโดยสรุป การเขียนรายงานอย่างเป็นระบบนั้น ย่อมได้เปรียบกว่าการเรียนที่ไร้ทิศทาง (สำหรับการเจาะลึกในแต่ละระบบนั้น ผู้เขียนรับปากว่าจะรับไปดำเนินการต่อไป)

